

der skulle have Afgang til Embeder paa samme Vilkaar som Mænd. Jeg ønsker over for det Princip, som her saaledes kommer frem, straks at gøre gældende, at det er i Virkeligheden i Strid med hele vort bestaaende Lønningsystem. Jeg ved meget godt, at man kan sige, og at det vil blive sagt, at naar Kvinder udføre samme Arbejde som Mænd, saa bør de ogsaa lønnes paa samme Maade; thi saa udføre de jo i Virkeligheden et Arbejde af samme Værdi. Hvorvidt nu Arbejdet virkelig i dette Tilfælde vil være af samme Værdi, anser jeg som sagt for at være noget tvivlsomt. Men selv om dette ogsaa virkelig var Tilfældet, saa maa jeg gøre gældende, at det jo er helt andre Synspunkter, som ere lagte til Grund for vort nuværende Lønningsystem: vi lønne jo ingeniende blot efter Arbejdets Værdi; der er dog ingen, der f. Eks. vil sige, at naar en Lærer er 60 Aar, er han dobbelt saa dygtig, som naar han er 30 Aar, og dog faar han omtrent den dobbelte Løn. Hvorfor? Fordi vi tage Hensyn til Livets nødvendige Krav, til social Stilling og andre saadanne Momenter og navnlig gaa ud fra, at en Embedsmand skal kunne gifte sig, altsaa skal kunne forsørge en Hustru og Børn. Men under de her i Landet bestaaende Forhold kan man ikke gaa ud fra, at det kan være en Kvindees Sag at forsørge sin Mand og sine Børn, og jeg ser derfor ingen Grund til at fastsætte den kvindelige Embedsmands Løn saaledes, at den skal være beregnet paa, at hun skal kunne underholde en Mand. Jeg tror derfor, at Princippet i det foreliggende Endringsforslag i alt Fald er ganske urigtigt.

Endnu skal jeg tillade mig en lille almindeligere Bemærkning, hvortil ogsaa Forhandlingen i Gaar gav Anledning. Det blev særlig i Gaar oftere berørt, hvor vidt det var demokratisk eller ikke demokratisk at gaa til saadanne Lønningsforbedringer som dem, der her ere foreslaede. Jeg tror, at det netop fra et demokratisk Synspunkt er meget urigtigt at gaa til lave, for lave, Embedslønninger; thi hvad fører det til? Det fører i Virkeligheden til, at der kommer et Embedsaristokrati til Stede. Naar man lønner de højere stillede Embedsmænd saa lavt, at de paagældende Embedsmænd ikke kunne leve af deres Lønninger paa de Vilkaar, som Staten, Samfundet, forlanger at Mænd i deres Stillinger skulle leve, hvad bliver saa Tilfældet? Ganske simpelt, at Administrationen ved Besættelsen af disse Stillinger stiltiende forudlægger som en Betingelse for at opnaa Stillingen, at vedkommende har privat Formue. Jeg tror ikke,

det er demokratisk, at man gennemfører Lønningslove ud fra saadanne Synspunkter, som faktisk ville føre til saadanne Resultater. Jeg tror tværtimod, at da det er givet, at enhver, der udgaar fra et hvilket som helst Hjem her i Landet — fra Husmandens og Arbejderens lige saa vel som fra Embedsmændens og Godsejerens — har Afgang til at blive Embedsmand og har Afgang til at faa de højeste Embedsposter, saa stemmer det med et godt demokratisk Princip at give saadanne Lønninger, derfor, at disse Poster holdes aabne for alle i lige Grad.

Dahl: Den sidste ærede Taler havde nogen Betænkelse ved at gaa med til Endringsforslaget under Nr. 8, som gaar ud paa, at Bestemmelserne for Adkomstbetingelserne til Rector- Overlærer- og Adjunktembeder udgaa. For mig staar det som et Spørgsmaal, der egentlig ikke staar i saa væsentlig Forbindelse med Organisations-spørgsmaalet, at man jo meget godt kunde have ladet disse Bestemmelser blive staaende. Det forekommer mig dog naturligt, naar vi have disse forskellige Læreregrader, Rectorer, Overlærere og Adjunker, ja man kunde nævne en 4de med: Timelærere, at da i en Lønningslov som denne ogsaa disse Adkomstbetingelser vare blevne fastholdte. Det Spørgsmaal, hvem der har Adkomst til Rectorater, har jo længe været et brændende Spørgsmaal; det staar altsaa fremdeles uløst, men det turde dog vel være rimeligt, at dette Spørgsmaal lettere vil kunne afgøres, end man vil kunne opnaa en omfattende Reform af den lærde Skole, saaledes som Mindretallet har krævet i Endringsforslag Nr. 16. Det forekommer mig, at det er upædagogisk, og jeg kan gerne sige til, noget udemokratisk at løsribe en enkelt Skoleform og dens Reform fra en Reform af Skolevæsenet overhovedet. Det er dog klart, i det mindste er det for længe siden erkendt af Skolemænd, at de forskellige Skoleformer lige fra Folkeskolen op til Universitetet, altsaa Folkeskolen, Realskolen, den lærde Skole og Universitetet staa i en saadan organisk Forbindelse med hinanden, at det er saa at sige umuligt at gennemføre en fornuftig Reform for et enkelt af disse Ledes Vedkommende, naar man ikke tager de andre med. Det, man altsaa trænger til, er en almindelig Skolereform. Men hvad enten vi nu tænke paa en Skolereform for de lærde Skoler eller en almindelig Skolereform, er jo en saadan et saa uhyre væsentligt Arbejde, at det at sætte den som en Betingelse for en billig Lønningslov for de